

Vazby mezi výstavbou armády a vědeckovýzkumnou základnou

Věda se změnila v jeden z nejdůležitějších faktorů rozvoje společnosti. Projevuje se jako bezprostřední výrobní síla – vědecké poznatky se realizují v podobě nových konstrukcí, nových technologií a nových materiálů, zvědečtují se řídicí procesy, kybernetizace a automatizace prostupuje všechny oblasti společenského života.

Důležitou aplikací vědy je vojenství. Proto je věnována pozornost výzkumu všestranných vazeb vědy a vojenství a tendencím a perspektivám tohoto procesu. Kromě teoretických přínosů má tento výzkum i praktický význam pro výstavbu ozbrojených sil a pro přípravu vojsk.



Vliv vědy na rozvoj vojenství je složitý. Pouze systémový přístup ke zkoumání tohoto procesu nám umožní podchytit všechny podstatné souvislosti. Věda musí zapadat do obecného kontextu bezpečnostních rizik a z toho se vyvíjejících nových vojenských schopností.

Věda jako taková má mnohem širší a obecnější význam než jsou vojenské aplikace. Na druhé straně je to vojenství, které před vědu staví nové požadavky a je jednou z hybných sil jejího rozvoje, tím spíše, že prostředky na zvýšení obranyschopnosti se vždy najdou. Samozřejmě prioritní jsou důvody politické, stranou nezůstávají ani otázky sociologické. Je třeba si uvědomit, že nová vojenská schopnost má za následek i řadu problémů, které je třeba řešit – změny organizační struktury, otázky výchovy a výcviku, problémy logistického zabezpečení, sledování jakosti, otázky finančního a materiálně technického zabezpečení a samozřejmě zpětnovazební dopad na strukturu a zaměření vědeckovýzkumné základny.

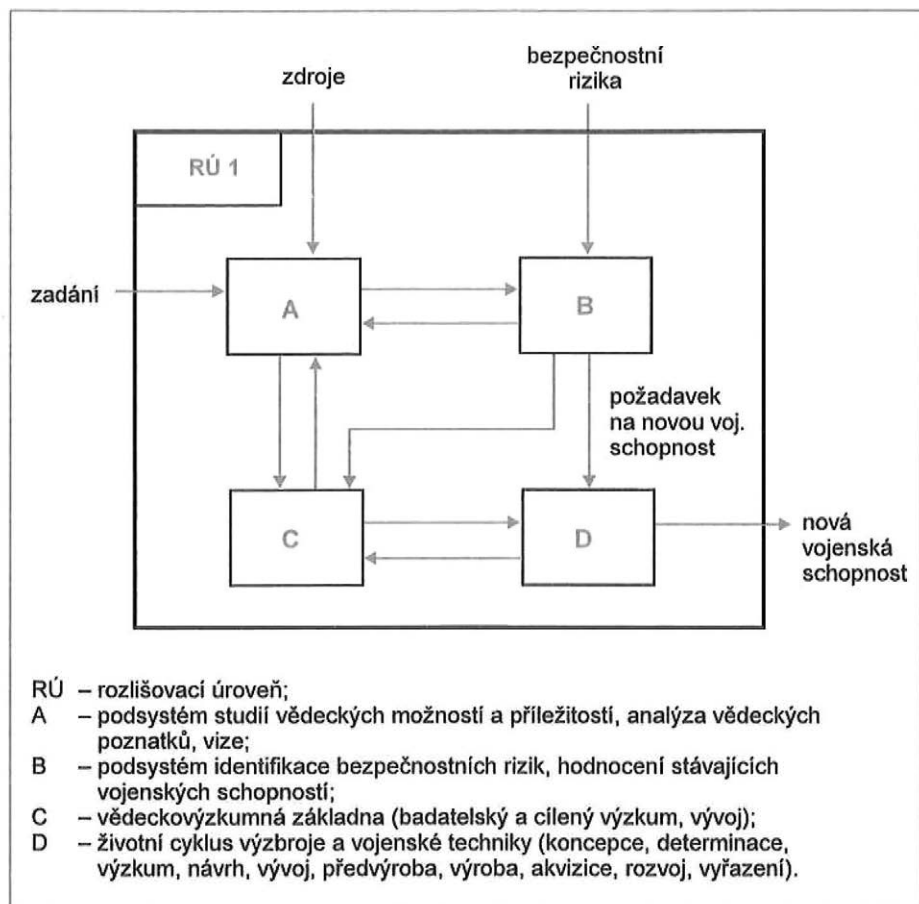
Zpětná vazba je základním prvkem jakéhokoli řízení. Řízení vědeckého výzkumu není možné bez předem daných kritérií. Vzhledem k složitosti získávání vědeckých poznatků, složitosti aplikace do praxe, náročnosti na přístrojové vybavení a finanční zabezpečení, tato kritéria nejsou a nemohou být jednoznačná.

Roste úloha explorativního (průzkumného) i normativního prognózování, roste úloha rozhodovacích procesů při volbě optimálních variant. Musí být zhodnoceny nejen možnosti, ale i přiležitosti vědy v rámci daného státu.

Pro řízení vědeckého výzkumu ve prospěch obranyschopnosti státu existuje přinejmenším jeden vážný důvod – principiální možnost plánování vědeckého výzkumu jako odraz společenské objednávky na jedné straně a řešení požadavku zvýšení efektivity vložených prostředků na straně druhé. Plánování výzkumu musí postihnout nejen vědeckovýzkumnou základnu armády, ale i potřebný potenciál základny civilní.

Na obr. 1 je uveden systém určující v nejhrubším pojetí vazby mezi základními prvky – vědeckovýzkumnou základnou a oblastí výstavby armády produkující novou

Systém výstavby armády s vazbami na obranný výzkum

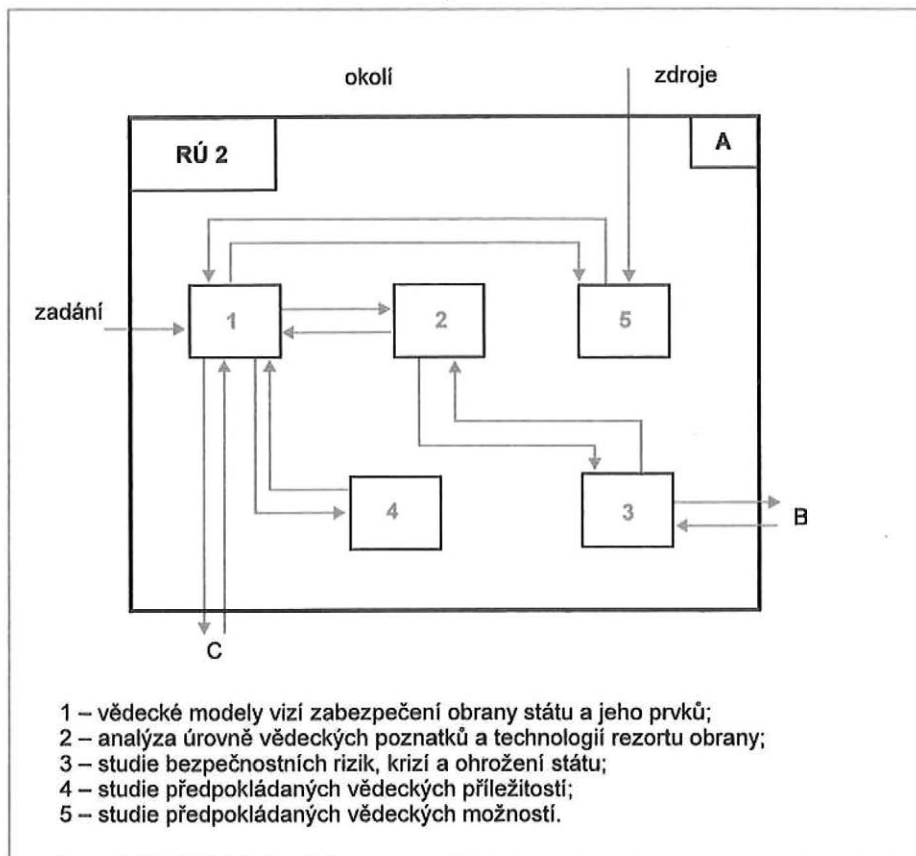


Obr. 1

vojenskou schopnost ve vztahu k okolí, kterým jsou bezpečnostní rizika, vnější politické podmínky a vnější zdroje. Vstupem je zadání, výstupem je nová vojenská schopnost.

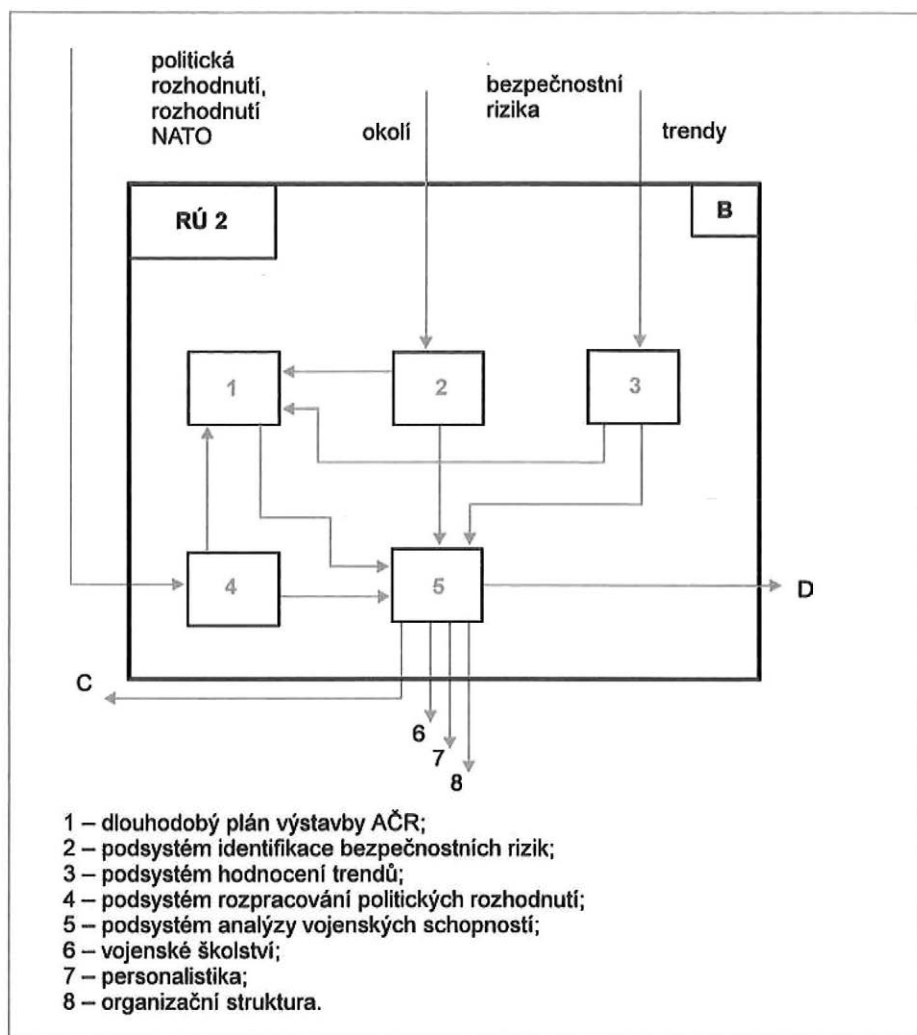
Na obr. 2, 3, 4 a 5 je uvedeno jemnější rozčlenění základních prvků, umožňující pochopit probíhající procesy a vztahy mezi nimi.

Podsystem A



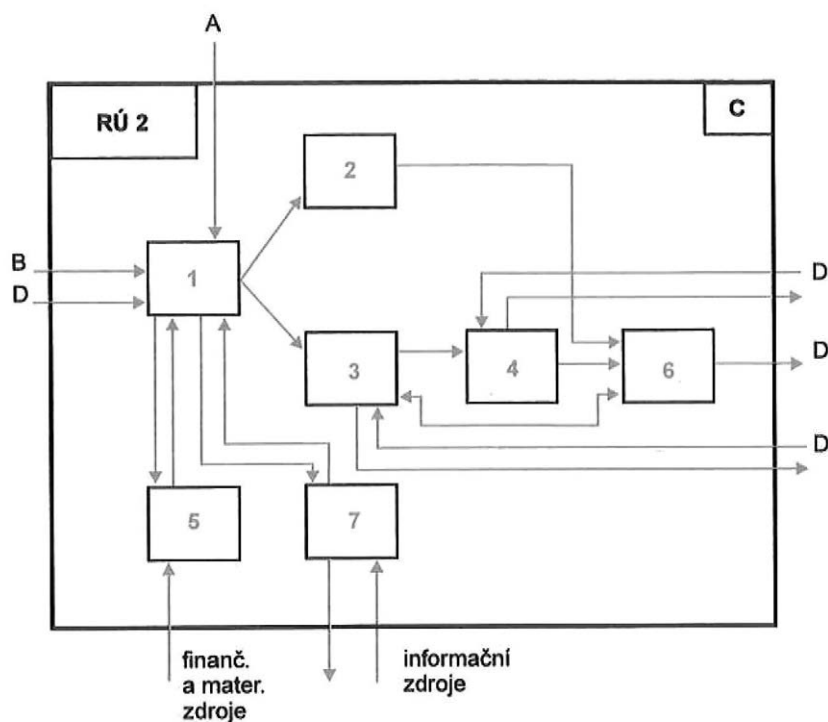
Obr. 2

Podsystem B



Obr. 3

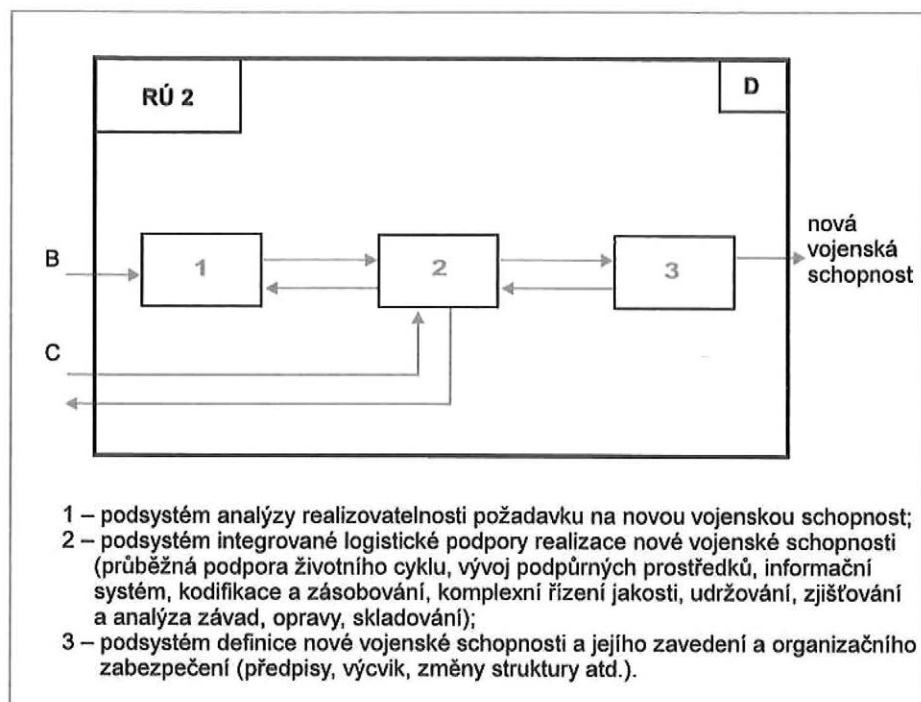
Podsystem C



- 1 – podsystem analýzy požadavků na výzkum, formulace zadání;
- 2 – podsystem badatelského výzkumu;
- 3 – podsystem cíleného výzkumu;
- 4 – podsystem návrhu a vývoje;
- 5 – podsystem MTZ;
- 6 – podsystem archivace a distribuce poznatků;
- 7 – podsystem informačního zabezpečení.

Obr. 4

Podsyntém D



Obr. 5